

رویداد

تمدید وضعیت اضطراری در سوریه و عراق

● رئیس‌جمهوری آمریکا اعلام کرد وضعیت اضطراری مربوط به سوریه و عراق و چند کشور آفریقای مرکزی را برای یک سال دیگر تمدید می‌کند.

استعفاي سخنگوی کاخ سفید

● جن ساکی، دبیر مطبوعاتی کاخ سفید، اعلام کرد قصد دارد در عرض حدودا یک سال دیگر از سمت فعلی‌اش در دولت جو بایدن، یعنی دبیر مطبوعاتی کاخ سفید، کناره‌گیری کند. به گزارش ایسنا، به نقل از ایندیندنت، جن ساکی، دبیر مطبوعاتی و سخنگوی کاخ سفید اظهار کرد: فکر می‌کنم از الان تا یک سال دیگر با حدود یک سال دیگر فرصتی برای اینکه کسی دیگر این شغل را به دست بیاورد، وجود داشته باشد.

سفر چاووش اوغلو به عربستان

● وزیر خارجه ترکیه برای مذاکره درباره راه‌های بهبود روابط دو جانبه در روزهای آینده به عربستان می‌رود. به گزارش ایسنا، به نقل از خبرگزاری رویترز، دو مسئول ترکیه‌ای اعلام کردند رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهوری این کشور و سلمان بن‌عبدالعزیز، پادشاه عربستان، در تماس تلفنی روز سه‌شنبه توافق کردند م‌لود چاووش اوغلو، وزیر خارجه ترکیه و فیصل بن‌فرحان، همتای سعودی او، ۱۱ ماه می مذاکراتی باهم داشته باشند.

دور جدید مذاکرات آمریکا و عراق

● هم‌زمان با آغاز دور جدید مذاکرات راهبردی واشنگتن و بغداد از روز گذشته کردان‌های حزب‌الله عراق اعلام کرد تداوم حضور نظامی آمریکا در خاک عراق تلاشی بیبوهه برای واردکردن این کشور در جرگه عادی‌سازی روابط است و واشگتن تنها زبان زور را می‌فهمد.

پیام نخست‌وزیر عراق به بشار اسد

● مصطفی الکاظمی، نخست‌وزیر عراق از طریق فلاح الفیاض، رئیس سازمان حشدالشعبی، پیامی به بشار اسد، رئیس‌جمهوری سوریه فرستاد. بر اساس بیانیه نهاد ریاست‌جمهوری سوریه این پیام درباره روابط دو جانبه، موضوعات مهم مشترک، آخرین تحولات سیاسی و امنیتی به‌ویژه عملیات مبارزه با تروریسم و همکاری موجود میان دو کشور برای مقابله و نابودی کانون‌های تروریستی باقی‌مانده در منطقه مرزی است.

بررسی آموزش نظامیان افغان

● مقام‌های ارشد پنتاگون گفتند آمریکا ۱۲ هواییمای نظامی دیگر را به جهت حمایت از سربازان آمریکایی و ائتلاف در فرایند خروج نهایی آنها از افغانستان در ضمن تشدید فشارهای شبه‌نظامیان طالبان بر نیروهای دولت کابل، به خدمت گرفته است.

بازداشت وزیر دارایی قطر

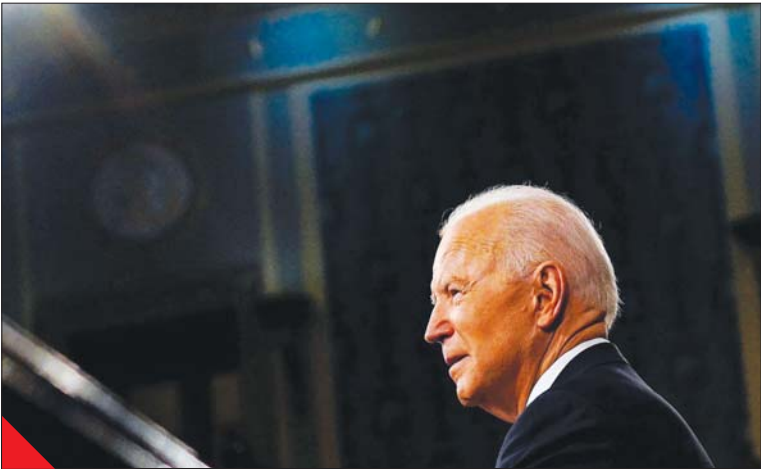
● دادستان کل قطر یا صدور بیانیه‌ای از بازداشت علی شریف العمادی، وزیر دارایی این کشور، به اتهام ایراد خسارت به اموال عمومی و سوءاستفاده از قدرت خیر داد.

سفر رئیس موساد به بحرین

● رسانه‌های بحرین روز گذشته نوشتند «یوسی کوهن»، رئیس دستگاه اطلاعات خارجی اسرائیل، پنجشنبه به منامه سفر کرد و با «عادل الفاضل»، رئیس دستگاه امنیت ملی و «احمد عبدالعزیز الخلیفه، رئیس دستگاه امنیت راهبردی بحرین دیدار و گفت‌وگو کرد.

چالش‌هایی که در صورت بی‌توجهی واشنگتن به بحران غیرقابل مهار تبدیل می‌شوند

نقاط کور دیپلماسی بایدن

عکس Gettyimages

ملی درحال‌حاضر به مسئله خروج از افغانستان و محور اصلی رقابت با چین مشغول هستند. وجود دارد. جو بایدن، جانشین ترامپ هم درحالی صد روز ابتدایی ریاست‌جمهوری خود را پشت‌سر گذاشته که تمرکز بیشتر سیاست خارجی او بر مقابله با چین و مذاکره برای بازگشت به توافق هسته‌ای با ایران معطوف شده است. اما سیاست خارجی بایدن هم نقاط کوری دارد که اگر به موقع حل نشود، می‌تواند بحرانی غیرقابل پیش‌بینی برای واشنگتن ایجاد کند. نشریه فارن‌پالیسی به شش چالش دیپلماسی آمریکا که پتانسیل تبدیل شدن به بحرانی بزرگ دارد، اشاره کرده است:

فروریاضی احتمالی اتیوپی

تعدادی از مقام‌های آمریکایی در هفته‌های اخیر گفته‌اند که وضعیت امروز اتیوپی شباهت زیادی به وضعیت یوگسلاوی ۱۹۹۲ دارد. درست قبل از اینکه این کشور فروپاشد و باعث ایجاد جنگ‌های بالکان و پاکستانی قومی هولناک شود. شاید از نظر بسیاری این یک تشبیه ناقص باشد اما دیپلمات‌هایی در واشگتن هستند که تاکید می‌کنند باید نگران عدم ثبات و آشوب پرجمعیت‌ترین کشور آفریقای شرقی باشیم. اخیرا درگیری خونینی در منطقه «تیرگای» رخ داد و همچنین تنش‌ها میان مناطق «ارومیوا» و «آمهرا» افزایش یافته است. جفری فلتمن» فرستاده ویژه بایدن برای شاخ آفریقا می‌گوید «وضعیت اتیوپی درحال فروپاشی به اندازه‌ای نگران‌کننده است که می‌تواند بحران سوریه را مانند یک بازی کودکانه جلوه دهد». جمعیت یوگسلاوی قبل از آغاز جنگ حدود ۲۳ میلیون نفر بود و سوریه نیز در سال ۲۰۱۱ و قبل از آغاز ناآرامی‌ها و جنگ همین تعداد جمعیت داشت. اما جمعیت اتیوپی حدود ۱۱۰ میلیون نفر است. تعدادی از مقام‌های دولت بایدن وضعیت این کشور را زیر نظر دارند اما اعضای شورای امنیت

چهره جدید آمریکا در اوکراین

تونی بلینکن، وزیر خارجه آمریکا با سفر به اوکراین اعلام کرد که ایالات متحده از این کشور علیه اقدامات مخرب و ماجراجویانه روسیه حمایت می‌کند. این سفر در شرایطی انجام شد که رابطه آمریکا و اوکراین در دوره چهارساله دونالد ترامپ رئیس‌جمهوری سابق آمریکا تنش‌های زیادی ایجاد کرد و فشار ترامپ به رئیس‌جمهوری اوکراین برای تحقیق در مورد اقدامات جو بایدن رقیب سیاسی آن زمان ترامپ و خانواده‌اش در این کشور در ازای کمک مالی و نظامی، بحرانی سیاسی در واشنگتن آفرید و منجر به اولین استیضاح ترامپ شد. با اینکه او در دادگاه استیضاح برته شد اما سایه «اوکراین‌گیت» و سوءاستفاده او از قدرت برای منافع سیاسی شخصی تا پایان ریاست‌جمهوری‌اش بر اقدامات

یائیر لپید پس از نتانیاهو م‌آور تشکیل کابینه شد

بازشدن گره ۲ساله

۱۲ شب به وقت محلی پایان یافت. بعد از آن، رئیس‌جمهوری اسرائیل در سخنرانی تلویزیونی گفت که در پی حمایت ۵۶ عضو پارلمان (کنست) از نامزدی یائیر لپید، تصمیم گرفته است مأموریت تشکیل کابینه را به او واگذار کند. یائیر لپید به حمایت حداقل ۶۱ عضو از مجموع ۱۲۰ عضو پارلمان نیاز دارد.

یائیر لپید ۵۷ساله و وزیر دارایی سابق این رژیم، پیش‌تر اعلام آمادگی کرده بود که در یک توافق تقسیم قدرت، نفتالی بنت ابتدا به‌جای او دو سال مقام نخست‌وزیری را در دست بگیرد. رئیس‌جمهوری اسرائیل درباره این پیشنهاد گفت این موضع یائیر لپید مانع از آن نمی‌شود که به‌طور

ج‌هان

انجام نشده است. معهود اقدامات انجام‌شده

هم به گونه‌ای بودند که نه‌تنها تهدیدی برای تروریست‌های این منطقه نبوده بلکه واقعیت مستحکم‌تری پیدا کرده و دامنه حملات خود را افزایش داده‌اند. قدرت‌های غربی در سال‌های اخیر تمرکز خود را معطوف به حمایت از «ادریس دبی» رئیس‌جمهور اقتدارگرای چاد و ارتش او کرده بودند تا به‌عنوان قدرتمندترین و مؤثرترین ارتش در غرب آفریقا، با گروه‌های تروریستی مبارزه کند. اما دبی ماه گذشته درگذشت و پسرش زمام امور را در دست گرفت. مرگ دبی خلأ قدرت بالقوه و خطر افزایش بی‌ثباتی سیاسی را برجای گذاشته است که می‌تواند به سرعت وضعیت در ساحل را بحرانی کند.

بن‌بست درون‌زوتلا

دولت ترامپ تحریم‌هایی خردکننده علیه رژیم نیکولاس مادورو رئیس‌جمهور ونزوئلا اعمال کرد و در کنار آن، با همراهی تعدادی از هم‌پیمانان غربی خود اعلام کرد که «خوان گوتیدو» را به‌عنوان رئیس‌جمهور قانونی این کشور به رسمیت می‌شناسد. اگرچه با گذشت حدود چهار ماه از آغاز دولت بایدن، تحریم‌های ترامپ علیه رژیم ونزوئلا هنوز مانند بسیاری از موارد دیگر در وضعیتی ناپسامان دارد. تهدید امنیت اسرائیل و امنیت نزدیک به دو میلیون پناه‌جو که در لبنان پناه گرفته‌اند هم وضعیت را برای آمریکا و غرب نگران‌کننده‌تر کرده است.

بحران در ساحل

ایالات متحده، فرانسه و دولت‌های منطقه سال‌هاست که علیه گروه‌های تروریستی در منطقه ساحل در غرب آفریقا شعار می‌دهند اما هیچ اقدام عملی قابل‌توجهی برای مبارزه با این گروه‌ها

سقوط دوباره لیبی

از زمان سقوط معمر القذافی دیکتاتور لیبی در سال ۲۰۱۱، این کشور دولتی مستقر و مقتدر نداشته و رنگ آرامش ندیده است. لیبی سال‌هاست درگیر جنگ داخلی شده و در یکی دو سال اخیر جنگ نیابتی قدرت‌های رقیب در خاورمیانه و اروپا و حمله ترکیه، روسیه، قطر و امارات متحده عربی هم در این کشور بالا گرفته است. در ماه مارس اولین دولت وحدت لیبی در لیبی رسوگند بایک کرد و پس از یک دهه بارقه‌های امید برای به‌هم‌پیوستن تکه‌های شکسته‌شده این کشور ایجاد شد. اما دولت جدید هنوز ضعیف و شکننده است و در صورت سقوط، این کشور می‌تواند دوباره وارد چرخه خشونت شود. خشونت و جنگ سال‌های اخیر در لیبی بحران پناه‌جویان در اروپا را تشدید کرده و زمینه‌ای هم برای پرورش و آموزش گروه‌های تروریستی به سایر مناطق آفریقا از جمله ساحل فراهم کرده است.

لیبید که این روزها از مقبولیت بالایی برخوردار شده است، در صحنه ورزشی نیز سوابقی دارد و یک منتسز ن حرفه‌ای است و همچنین ورزش‌های رزمی را هم فراگرفته و هر روز تمرین می‌کند. او علاوه بر صحنه‌های ورزشی، دستی هم از دور بر آتش نویسندگی دارد؛ مثل مادرش شولامیت لپید که از نویسندگان روایی معروف اسرائیل است.

این روزنامه‌نگار و مجری سابق برنامه‌های تلویزیونی، هدایت کمیسیون انتخاباتی انتقال «آبی و سفید» را هم بر عهده داشت. لپید از «جدایی» از فلسطینیان حمایت می‌کند و در گذشته از راه‌حل ایجاد دو دولت مستقل اسرائیل- فلسطین برای پایان‌دادن به مناقشه اسرائیل و فلسطینیان حمایت کرده؛ هرچند در جریان مبارزات انتخاباتی اخیر اشاره‌ای به این راه‌حل نکرده است.

لپید بر این باور است که مسئله موجب شد تا شورای نگهبان در بررسی طرح اخیر مجلس برخلاف ۴۰ سال گذشته که همواره طرح‌های مشابه را با استناد به مغایرت با اصل ۱۱۵ قانون اساسی رد می‌کرد، این بار ایرادی به مفاد مندرج در طرح مجلس از جمله تعیین کف و سقف سنی، تعیین حداقل سابقه مدیریتی و نداشتن سوابق کفتری مؤثر از سوی شورای نگهبان وارد نکند؛ اما از آنجا‌که هیئت عالی نظارت مجمع تشخیص به نیابت از رهبر انقلاب صلاحیت نظارت بر مصوبه مجلس را به منظور عدم مغایرت با سیاست کلی نظام برعهده دارد، این هیئت به طرح مجلس ایراد گرفت و اعلام کرد که مجلس حق ورود به جزئیات را ندارد و همین موضوع موجب شد تا مصوبه مجلس با وجود موافقت شورای نگهبان، تبدیل به قانون نشود. از آنجا که شورای نگهبان نظر متفاوتی با هیئت عالی نظارت مجمع تشخیص داشت، اقدام به اصلاح مصوبه سال ۹۶ خود کرد و با اعمال اصلاحاتی مختصر در طرح مجلس، آن را به تصویب رساند و برای اجرا به وزارت کشور ابلاغ کرد؛ بنابراین مصوبه اخیر شورای نگهبان از نظر محتوایی هم با طرح‌های ارائه‌شده در مجلس‌های دهم و یازدهم و حتی مجالس قبل از آن شباهت زیادی دارد.

در بُعد اقتصادی، او حزب خود را حزبی لیبرال می‌داند و در مقاله‌ای که در روزنامه تایم‌آف اسرائیل نوشت، بیان کرد حکومت باید حجم و مسئولیت کمتری داشته باشد و بیشتر به امر نظارت بپردازد. همچنین او قائل به این موضوع است که باید به احزاب کوچک اجازه داد تا وارد کنست شوند. حال باید دید این مجری سابق می‌تواند برای بن‌بست سیاسی اسرائیل راه‌حلی بیابد؛ فرآیندی که بسیاری از تحلیلگران سیاسی آن را غیرممکن می‌دانند؛ چراکه بر این باورند نتانیاهو با استفاده از نفوذ خود، اجازه نمی‌دهد بحران سیاسی پایان یابد.

ادامه از صفحه اول

سزارین سیاسی

در میان اصولگرایان هم قالیباف دچار سزارین سیاسی شده و بعید است با همه علاقه‌ای که دارد، در نهایت به ساختمان پاستور راه یابد. در هفته‌های گذشته بسیار درباره علی لاریجانی سخن گفته شده است تا او را وارد گود انتخابات کند. علی لاریجانی به دلیل خصلت‌های فردی و شرایط ویژه‌ای که نزد نهاد‌های رسمی و در جمع اصولگرایان دارد، از رقابت‌ها و شایعات انتخاباتی پرهیز کرده است. شاید همین سکوت باعث شده بسیاری بماندند او نامزد نهایی و ناگزیر اصلاح‌طلبان است، اما آنچه بیش از هر چیز همه را نگران کرده، حضور نامزندی از سوی محمود احمدی‌نژاد است؛ کسی که تلاش می‌کند بار دیگر در صحنه انتخابات کشور شگفتی سازد و فراتر از دوقطبی‌های موجود، فضا را سه‌قطبی کند و بر مسند قدرت بنشیند. تلاشی که بعید است قرین موفقیت شود؛ چراکه اراده‌ای وجود دارد تا انتخابات ۱۴۰۰ آ.رام با مشارکتی قابل‌قبول و به دور از هیجانات سیاسی برگزار شود و رئیس‌جمهور منتخب آن بدون کشمکش و مناقشه جناحی وارد پاستور شود. البته ناگفته نماند این انتخابات آرام در گرو رویدادهای برجرام در وین است و اگر تا زمان انتخابات اتفاق تازه‌ای رخ ندهد، انتخابات به معنای کلی آن در مسیری آرام و بی‌شی به سرانجام خواهد رسید.

مصوبه شورای نگهبان ضروری و قانونی

اول اینکه وظیفه قانونی شورای نگهبان بر طبق قانون اساسی، تشخیص صلاحیت داوطلبان انتخابات ریاست‌جمهوری است و این شورا صلاحیت این را دارد که تفسیر خود را از رجل سیاسی، مدیر و مدبر بودن و شروط دیگری که برای یک کاندیدای ریاست‌جمهوری وجود دارد، اعلام کند. دوم اینکه اتفاقا انتقاداتی که سال‌ها به شورای نگهبان می‌شد، این بود که گفته می‌شد عباراتی که در اصل ۱۱۵ قانون اساسی درباره ویژگی‌های داوطلبان ریاست‌جمهوری ذکر شده، کلی و تفسیرپذیر است و همین مسئله موجب شده تا شورای نگهبان براساس رویکرد مضدق‌محور صلاحیت افراد را بررسی کند و معیار عینی برای قضاوت و نقد تصمیمات شورای نگهبان وجود ندارد؛ بنابراین مصوبه اخیر شورای نگهبان در راستای جزئی‌کردن و عینی‌کردن مصداق‌ها از دیدگاه شورای نگهبان است. البته هیچ مانعی برای نقد مصوبه اخیر شورای نگهبان وجود ندارد؛ اما باید دانست که این مصوبه دست بازنگران عرصه سیاسی را از دو جهت باز می‌کند، یکی اینکه از قبل بتوانند پیش‌بینی‌پذیری بهتری از فیلترها و شاخص‌های شورای نگهبان داشته باشند و با آگاهی بیشتری وارد این عرصه شوند و نکته دوم اینکه مسیر را باز می‌کند تا نظر شورای نگهبان به بوته نقد گذاشته شود. به بیان دقیق‌تر شورای نگهبان با این مصوبه از تشخیص فردی فاصله می‌گیرد و

در عمل پاسخ‌گویی و نقدپذیری این شورا بسیار بالا می‌رود. اما درباره این سؤال‌که چرا مجلس اقدام به اصلاح موادی از قانون انتخابات ریاست‌جمهوری کرد، پاسخ این است که شورای نگهبان در روبه خود وجود ندارد؛ اما باید دانست که هر دو جهت باز کردن شورای اسلامی برای تعیین مصادیق داوطلبان انتخابات ریاست‌جمهوری را با استناد به مغایرت با اصل ۱۱۵ قانون اساسی، رد می‌کرد؛ اما بعد از ابلاغ سیاست‌های کلی انتخابات که در آن تصریح شده بود که شرایط و معیارهای رجل ساسی، مذهبی و مدیر و مدبر بودن توسط شورای نگهبان باید اعلام شود، شورای نگهبان نیز یک تغییر روبه داد و در مصوبه سال ۹۶ خود اعلام کرد که داوطلبان باید از سن متناسب با انجام مسئولیت‌های ریاست‌جمهوری برخوردار باشند یا اینکه توانایی کافی برای انجام مسئولیت ریاست‌جمهوری را داشته باشند. بنابراین شورای نگهبان اختیارات خود را به مجلس محول کرد تا نمایندگان مردم به تعیین جزئیات این اصل بپردازند. مجلس نیز در همین راستا اقدام به اصلاح موادی از قانون انتخابات ریاست‌جمهوری کرد که این موضوع به شکل نصفه‌ونیمه در مجلس دهم و به شکل کامل در مجلس یازدهم صورت گرفت. همین مسئله موجب شد تا شورای نگهبان در بررسی طرح اخیر مجلس برخلاف ۴۰ سال گذشته که همواره طرح‌های مشابه را با استناد به مغایرت با اصل ۱۱۵ قانون اساسی رد می‌کرد، این بار ایرادی به مفاد مندرج در طرح مجلس از جمله تعیین کف و سقف سنی، تعیین حداقل سابقه مدیریتی و نداشتن سوابق کفتری مؤثر از سوی شورای نگهبان وارد نکند؛ اما از آنجا‌که هیئت عالی نظارت مجمع تشخیص به نیابت از رهبر انقلاب صلاحیت نظارت بر مصوبه مجلس را به منظور عدم مغایرت با سیاست کلی نظام برعهده دارد، این هیئت به طرح مجلس ایراد گرفت و اعلام کرد که مجلس حق ورود به جزئیات را ندارد و همین موضوع موجب شد تا مصوبه مجلس با وجود موافقت شورای نگهبان، تبدیل به قانون نشود. از آنجا که شورای نگهبان نظر متفاوتی با هیئت عالی نظارت مجمع تشخیص داشت، اقدام به اصلاح مصوبه سال ۹۶ خود کرد و با اعمال اصلاحاتی مختصر در طرح مجلس، آن را به تصویب رساند و برای اجرا به وزارت کشور ابلاغ کرد؛ بنابراین مصوبه اخیر شورای نگهبان از نظر محتوایی هم با طرح‌های ارائه‌شده در مجلس‌های دهم و یازدهم و حتی مجالس قبل از آن شباهت زیادی دارد.

◀**عضوهیئت علمی گروه حقوق دانشگاه تربیت مدرس**